בב א מיי' פ"ז מהל' מאכלות אסורות הל'

ז וטוש"ע י"ל סי' סל

סעיף דן: בג ב מייי שם הלי ח

טוש"ע שם סעיף ז: בד ג מיי׳ שם הלי ו

טוש"ע שם סעיף ו: בו ה מיי׳ שם הלי יג קמג

סה סעיף א: בז ו מיי שם הלי ט סמג

מד מעיף טו: בח ז מיי׳ שם הלי יא

:טוש"ע שם סעיף יג

במ ח ט מיי שם הלי יא

:מוש"ע שם סעיף יב

לעזי רש"י

לונביל"ש. מתנים. טייל"א. קרום (שומני). הנק"א. ירך. לונבי"ל. מתנייים.

פלנקש"א [פלנק"ש].

של הירך סמוך לכליה).

רבינו גרשום

בהמה בחייה פרוקי מיפרקא. כלומר כשהיא הולכת נמשכין מתניה

אילך ואילך ולא חשיב תרבא תחת הבשר שאין

. נומדין המתנים במקומן:

: אנא: דהליבוסתא הַנַיִיש

חוטין שביד אסורין. כלומר גידין שבזרוע:

משה מי קאמר רחמנא

לא תיכול בשרא. כלומר

כבוד בלשון

אדת חשור: ריש מטיא

ריש מעיא מן המצר

. ולמטה כשמתחיל בני

אמה חשוב ככרס עצמו אמון השוב ככו ס כבנו ובעינן שיגרדנו מן החלב למעלה: חוטין שבעוקץ.

החוטין שבכפלי: הנך לית

. ליה תקנתא דמשום תרבא אינון: דביעי ודמוקרא.

. כלומר מביצים של בהמה

. הביצים. ודמוקרא חיתא

דמתנח ביה מוחא דהוא

אסור משום דמא: אלא שעל הדר בלבד חוט גדול של חלב שמעורה

בטחול אלא לאו דכוליה

:אסור [ואינו] חייב עליו

ריטי חשילחא. כלומר

וכתות. בבהמה שחשוב

כמי שנטולין מן הבהמה וחשוב כאבר מן החי:

כלומר

שבאליה אלו

ונהירנא. כלומר

. הנק״א. ירך.

שם טוש"ע י"ד סי

שם טוש"ע י"ד סי

ה) נייל ואמר. ב) ושבת הא: ש"כ], ג) [לשון גוד או ל כן, גם [עבון בול מהוען, ל) [עבי בערוך ערך חשל ב' ופירש"י ברכות לת. ד"ה ל"ל רבא וכו' ובפיר הטור והמחבר סוף סי" סב], ו) [רש"ל מח"ו], ו) במ"ל ליתא "שדק הוא", ה) [אבל במס' בילה [דף לח:] אמר רב ספרא משה שם פירש"י ביקרא דמשה קא משתבען, נטעות הדפוסן,

גליון חש"ם

. רש"י ר"ה וזהו וכו' באלו מרפות. ונו"ם ברש"י ל"ה :סף כל ול"ע

הגהות הב"ח (h) גם' מיפרקא דאמר ר' יוחנן אנא:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תום' ד"ה (בדף לב ע"ב) אמר אביי וכו' מ"מ ליתסר מטעם שקרב. נ"ב לינטר ונטעט שקרב. לינ עי' בה"ג בהלכות חלב דף קל"ב דמיישב זה ודבריו הם ע"פ הסוגיא דכריתות דף ד' ע"א ותימה על דף ד' ע"א וחימה על החוס' שלא הביאו דבריו או הסוגיא דכריתות ול"ע דגם לקמן דף קיז ע"א למעדני יו"ט וכנה"ג עמדו מועזני יו"פ ודנה"ג עמדו בזה ועי' ספר שונה הלכות סוף הלכות חלב דף נ' ע"ד ד"ה עוד הקשו וכו' האריך בזה:

מוסף רש"י

משה. כלומר רבינו בדורו כמשה בדורו (שבת קא:) גדול הדור (טוכה לט.) לו: גדול הדור (טוכה לט.) לו: ניקרא דמשה קא משתכע (ביצה לח:). וזהו חלב שעל הדקין. כשהמעים מתחילים לימשך מן הקיבה הוי חלב שעל הדקין אסור עד אמה לדברי ר' ישמעאל מפני שחלב שעל הקרב מקורין טיל״א מחובר בו יהכתוב מרבהו בכלל מואת כל החלב, אבל חלב שעל הקבה לר' ישמעאל מותר (לעיל מט:). חשילתא. מעוכים (ברכות לח.).

מן החי דאע"ג דתלו ביה כחתוכין דמו:

36

עליו והתניא חייבין עליו מחול אמחול לא קשיא הא כנגד הדד

הא שלא כנגר הדד כוליא אכוליא נמי לא קשיא הא בעילאה הא

בתתאה ביעי ∘חשילתא רב אמי ורב אסי חד אסר וחד שרי מאן דאסר

חלב שהבשר חופה אוחו. חלב שעל הכסלים שתחת הכליות ונראה בגובה הכסלים ואח"כ נבלע תחת הבשר אדום דק ומתפשט תחת אותו בשר בכל הכסלים ומשהבשר חופהו מותר וכשכלה למטהיי אותו בשר יוצא ממנו קרום עב ולבן לבד קרום דק וקלוש המתפשט בכל אסור ולפי זה היה לן לאסור לובן כוליא שהוא קרב עם הכוליא והכא הכסלים שאסור משום חלב כדלקמן

אחלב שהבשר חופה אותו מותר אלמא שעל הכסלים אמר רחמנא ולא שבתוך הכסלים הכא נמי שעל הכליות אמר רחמנא ולא שבתוך הכליות גופא אמר רבי אבא אמר רב יהודה אמר שמואל חלב שהבשר חופה אותו מותר איני והאמר רבי אבא אמר רב יהודה אמר שמואל יהאי תרבא דתותי מתני אסיר אמר אביי בהמה בחייה פרוקי מיפרקא 🕪 אמר ר' יוחנן אנא לאו מבחא אנא ולאו בר מבחא אנא ונהירנא דהכי הוו אמרי בי מדרשא בהמה בחייה פרוקי מיפרקא אמר רבי אבא אמר רב יהודה אמר שמואל יחלב שעל המסם ובית הכוסות אסורין וענוש כרת וזהו חלב שעל הקרב 6אמר ר' אבא אמר רב יהודה אמר שמואל יהאי תרבא דקליבוםתא אסור וענוש כרת וזהו חלב שעל הכסלים ואמר רבי אבא אמר רב יהודה אמר שמואל החומיז שביד אסוריז אמר רב ספרא ימשה מי אמר רחמנא לא תיכול בישרא אמר רבא משה מי אמר רחמנא אכול דמא חתכיה ומלחיה אפילו לקדירה גמי שפיר דמי אמר רב יהודה אמר שמואל יריש מעיא באמתא בעי גרירה וזהו חלב שעל הדקין ואמר רב יהודה יחומין שבעוַקץ אסורין חמשא חומי אית ביה בכפלא תלתא מימינא ותרתי משמאלא תלתא מפצלי לתרי תרי תרי מפצלי לתלתא תלתא נפקא מינה דאי שליף להו עד דחמימי משתלפי ואי לא בעי חמומי בתרייהו אמר אביי ואיתימא רב יהודה חמשא חומי הוו תלתא משום תרבא ותרין משום דמא דמחלי ודכפלי ודכוליתא משום תרבא דידא ודלועא משום דמא למאי נפקא מינה הני דמשום דמא אי מחתך להו ומלח להו שפיר דמי הגך לית להו תקנתא אמר רב כהנא ואיתימא רב יהודה חמשא קרמי הוו תלתא משום תרבא ותרי משום דמא דטחלי דכפלי ודכוליתא משום תרבא דביעי ודמוקרא משום דמא רב יהודה בר אושעיא הוה קא קליף ליה מחלא ללוי בריה דרב הונא בר חייא הוה קא גאים ליה מעילאי א"ל יחות ביה מפי אתא אבוה אשכחיה אמר ליה הכי אמר אבוה דאמך משום דרב ומנו רב ירמיה בר אבא "לא אסרה תורה אלא שעל הדד בלבד איני והאמר רב המנונא תנא קרום שעל המחול אסור ואין חייבים עליו היכי דמי אילימא שעל הדד אמאי אין חייבין עליו מאלא דכוליה אמר ליה יאי תניא תניא גופא אמר רב המנונא תנא קרום שעל המחול אסור ואין חייבין עליו קרום שעל גבי כוליא אסור ואין חייבין

ותחת אותו קרום עב יש חלב ויש שנוהגים איסור באותו חלב לפי שאותו קרום אינו חשוב חפוי בשר שדק הואי אבל בארך אשכנו נוהגין בו היתר וגם בעיני נראה דחפוי גמור הוא. ובלובן כוליא הלך אחר המחמיר לשרש אחריו כיון דלא איתוקם הלכתא כרבי אסי והמחמיר יחמיר והמונע לא הפסיד: האי תרבא דתותי מתני. זה עליונו וגובהו של אותו חלב שפירשתי קודם שיכסהו הבשר ואותו גובה עלמו מכוסה במתנים שקורין לונביל"ש שרחבו מרחיב למטה מצלעות הטנות ומכסהו וכשהטבח מפרישו נראה אותו חלב: פרוקי מפרקת. כשהיה הולכת איבריה נעים והמתנים פעמים שהו נמשכים כלפי מעלה והכסלים נמשכין כלפי מטה ואין החלב נכסה בהן: המסם ובית הכוסות. בסוף הקרב ולא זה הוא עיקר חלב המכסה את הקרב שקורין טייל"א שהוא תותב קרום ונקלף אבל אותו חלב המכסה את הקרב דבוק לחלב שעל המסס ובית הכוסות: מרבא דקליבוסתא. עלם קטן הוא ומונח על עלם שקורין הנק"א ומחובר לחולית האליה מלמעלה ועליו יש חלב תחת ראש המתן שקורין לונבי"ל: חוטין שביד. שאנו נוטלין מן הכתף: משה. ח תלמיד חכם: ריש מעיא. כשהדקין יולאין מן הקבה לריך לגרר חלב שעליהן אורך אמה: ווהו **חלב שעל הדקין.** שנחלקו בו רבי ישמעאל ורבי עקיבא °באלו טרפות (לעיל דף מט:): שבעוקד. היינו ה' חוטי דכפלי פלנקש"א: עוקד. הנק"א: בעי לחטוטי בתרייהו. עד שימלח במספר הזה וראשן אחד מחובר בשדרה וראשי הפלולין נדבקין תחת החזה בראשי הצלעות: ה' חוטי הוו. ה' מקומות ובהן חוטים של איסור: דטחלת. טחול: דידת. שביד: ודלועה. שבלחי. וחוטים דקין הוח דקחשיב הלכך לא תנא מזרקי הצואר שחף הם משום דם: דביעי. בילים של זכר: דמוקרא. שעל המוח: חות ביה טפי. שלא היה קולפו אלא בגובהו במקום עוביו שהוא מחובר שם לכרם ולחלב ואמר לו קלוף ורד עד מטה: על הדד. קרום שעל מקום עוביו: אמאי. והא חלב הקרב הוא: אלא לאו דכוליה. של טחול כוליה: עילאה. חלב ממש שעל הכליות יש עליו קרום דק והוא חלב גמור: תחחה. קרום: ביעי חשילתח. ביצי זכר המעורים בגופו: **חד אסר.** משום אבר

הכליות ולא שבתוך הכליות ות"ת קשה דלפ"ז ליתסר שומן החליה שקרב עם האליה ואף על גב דאמר בפרק כל הבשר (לקמן דף קיז.) דחלב האליה מיקרי חלב סתמא לא איקרי אומ"מ ליתסר מטעם שקרב לכך נראה לי דדוקא חלב דפנות שדומה לשחר חלב ושמח חף תותב קרום ונקלף הוא הוה מיתסר אי הוה קרב אבל חלב יותרת ולובן כוליא ושומן האליה שאין דומין כלל לחלב לא

שרינן ליה ומיהו איכא למימר שאני

לובן כוליא שממעט ליה קרא שעל

לומר לך חלב שכמוהו כשר ליקרב אמרתי לך חלב דפנות שאין

ראויה ליקרב לא אמרתי לך משמע שהייתי אוסר חלב הדפנות אי

לאו משום דאינו קרב וא"כ חלב היותרת שהוא קרב עם היותרת

מיתסרי דאין קרבין בתורת חלב אלא אגב יותרת וכוליא ואליה: משה מי אמר רחמנא לא תאכל בישרא. דס"ד דאסר להו אפילו

חתכו ומשום חלב: חתביה ומלחיה אפילו לקדרה שפיר דמי. מכלל דעד השתא משמע דלא הוה מיירי להדרה אלא לצלי ואפילו הכי קאמר דאסור

לפי שלא חתכה והא דקאמר לקמן גבי בשרא דאסמיק שפדיה בשפודא מידב דחיב דמח וכן ביעי וכן מיזרקי ופירש בקונטרס בלא חתכיה ומלחיה לא בעי למימר שלא עשה לא חתיכה ולא מליחה דהא חתיכה בעי אף לצלי כדמשמע הכא אלא ר"ל שלא עשה שתיהם אלא חתיכה לבדה ובקונטרס נקט לשון הגמ' דקאמר חתכיה ומלחיה ולצלי אין צריך חתכיה ומלחיה ודוחק לחלק דהתם מיירי במיזרקי בפני עלמן כשהוא חוץ לנואר לכך לא בעי חתיכה לנלי שדרך מקום חתך שלהם יצא הדם אבל הכא מיירי שהחוטין שלימין בתוך היד לכך ש (לא) בעי חתיכה לצלי ואם היינו אומרים כן היה קשה לפירוש ר"ת דפירש שכמו שנהגו העולם לבשל כבד בהדרה אחר צליה כן מותר לבשלו בקדרה אחר מליחה כששהה שיעור מליחה משום דמליח הרי הוא כרותח והיינו כרותח דללי מדנתן ה"ג שיעור לשהיית מליחה כשיעור ללייה והשתא לא יתכן דאם לא היה לריך כאן חתיכה לללי אם כן לא היה ראיה מצלי למליחה דהא ללי מפלט טפי ממליחה דלצלי לא בעי חתיכה ויהא מותר לבשלו בקדרה ועם המליחה בעיא חתיכה לקדרה: חמשה חושי איתא בכפלי. פירש בהונטרם שמחוברים בראשי

ללעות שתחת החזה ולריך ליזהר אותם הקונים חלק של פנים לחטט אחריהם עד החזה: בער דחשושי בתרייהו. חטיטה לא הוי אלא מדרבנן חדא דהא חלב אמר רחמנא ולא חוטין ועוד שעל הכסלים ולא תוך הכסלים ומ"מ לריך לחטט אחריהם מדרבנן ולא דמי לבשר החופה את החלב דשרי דהכא בהמה בחייה פרוקי מיפרקא ונמשכין החוטין בהליכתה ומתגלים אי נמי כיון דבלאו הכי רובן גלוים אף מה שבתוך הבשר :אסור מדרבנן

מדלא